

Thesis Title The Development of a Collaborative Diabetes Management in a Community

Author Miss Thanakmon Leesri

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Taweeluk Vannarit	Advisor
Professor Emerita Dr. Wichit Srisuphan	Co-advisor
Associate Professor Wilawan Senaratana	Co-advisor
Professor Dr. Kittipan Rerkasem, M.D.	Co-advisor

ABSTRACT

Diabetes is one of the most significant non-communicable diseases with a continuous increase in both its prevalence rate and related complications. Factors related to diabetes management include the individual persons, their family, society and community. For persons with diabetes, this disease has physiological, psychosocial, and economic consequences. Focusing on the community setting, numerous interventions that were created for the diabetes management have proven ineffective. A strategy to sustain a collaborative diabetes management is crucial.

A Collaborative Diabetes Management (CDM) based on mutual-collaborative action research aimed to develop a collaborative effort from all community organizations and residents. Five steps of the collaborative development composed of community preparation; community needs assessment; collaborative planning; implementing; and continuous monitoring and evaluating. The qualitative methods of data collection were group discussion, in-depth interview, and participatory observation. Content analysis was utilized in data analysis.

After CDM development, six core components of CDM were established according to community participation, which comprised of 1) local capacity building; 2) municipality government policy; 3) diabetes management curriculum and community advocacy; 4) maximized use of community social capital; 5) community care and support; and 6) lesson learned sharing.

The research results suggested that the involvement of the community and local organizations are essential for the management of a sustainable community based diabetes management program.

Key word: *Collaborative, Diabetes Management, Community setting*

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการจัดการเบาหวานอย่างมีส่วนร่วมในชุมชน

ผู้เขียน นางสาวนภมณ ลิศรี

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีลักษณ์ วรรณฤทธิ์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. วิจิตร ศรีสุพรรณ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ วิลาวัณย์ เสนารัตน์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ศาสตราจารย์ ดร. นพ. กิตติพันธุ์ ฤกษ์เกษม	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

เบาหวาน เป็นโรคไม่ติดต่อที่มีความสำคัญโรคหนึ่ง และมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของโรคและภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเบาหวาน ประกอบด้วย ตัวผู้ป่วยเบาหวาน ครอบครัว/ผู้ดูแล และชุมชน เบาหวานส่งผลกระทบต่อผู้ที่เป็นโรค ทั้งด้านร่างกาย จิตสังคม และภาวะเศรษฐกิจ ที่ผ่านมามีการศึกษาหาแนวทางในการจัดการเบาหวานในชุมชนมากมายแต่ยังคงไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์นั้นได้ จึงควรพัฒนาแนวทางการจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน จึงเป็นสิ่งจำเป็น

การพัฒนาการจัดการเบาหวานอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้รูปแบบการศึกษาเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานต่างๆ และคนในชุมชน โดยกระบวนการพัฒนาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมชุมชน การค้นหาความต้องการของชุมชน การวางแผนอย่างมีส่วนร่วม การดำเนินการตามแผน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผ่านวิธีการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ข้อมูลต่างๆ ที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ภายหลังการพัฒนาการจัดการเบ้าหวานอย่างมีส่วนร่วม พบว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 6 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะที่จำเป็น 2) การสร้างนโยบายการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเบ้าหวานอย่างมีส่วนร่วม 4) การบูรณาการสื่อสุขภาพที่เหมาะสม 5) การสร้างระบบสนับสนุนและการดูแลจากชุมชน และ 6) การนำเสนอผลการดำเนินการ

จากผลการศึกษา จึงเสนอแนะว่า ควรจัดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนจากทุกภาคส่วนและองค์กรในชุมชนเพิ่มขึ้นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการเบ้าหวานในชุมชน